

Karin Michaëlis er kommet til Litauen

Siauliai i det nordlige Litauen er med omkring 120.000 indbyggere landets fjerde-største by. Dens **Statslige drama-teater** fik sin egen bygning i 1941. Teatret blev stukket i brand af tyske tropper inden deres flugt fra byen, men siden er det genopstået og restaureret og udvidet flere gange.

Dette teater holdt den 20. september 2024 premiere på en nyskrevet dramatisering af **Karin Michaëlis'** roman **"Mor"**. Forestillingens titel er **Duktė** (= datteren), og omformningen til skuespil er foretaget af teatrets mangeårige store og alsidige skuespiller **Nijolė Mirončikaitė**. Hun spiller selv rollen som moderen og har også instrueret skuespillet. **Juratė Budriunaitė**, f. 1973 spiller datteren.

"Mor" er en roman, skrevet tre år efter, at Karin Michaëlis' gamle mor var død i 1932 i en alder af 92. Det er en af de mest charmerende af Karin Michaëlis' bøger, fuld af humor og varme. Der var et rigt erindringsstof at bygge på, eftersom moderen **Nielsine Brøndum** havde tilbragt sine sidste 11 år hos sin datter. Det meste af tiden havde hun været i forbavsende god fysisk form, og hvor man i **"Pigen med glasskårene"**, 1. del af Karin Michaëlis' erindringer, så hende som en kvinde, der underordnede sig sin mand, var hun på Thurø efterhånden kommet til at føle sig som en lille

dronning. Det er kosteligt at se, hvordan både Karin Michaëlis og den unge pige i huset, Lykke, udviklede stor ekspertise i umærkeligt at forhindre optrækkende problemer. Moderen er skildret med kærlig overbærenhed og savn.

I et udateret brev til søsteren Alma, som må være fra det tidligere efterår 1931, fortæller hun om sine planer om at flytte fra Torelore til det store Bergmannhus, noget moderen tager ivrigt del i. ”Mor glæder sig til det nye Hus, og jeg tror, det bliver dejligt. [...] Mor er i saa godt Humør, hun elsker at gaa rundt og se, hvor pænt alting efterhaanden bliver.” Flytningen trak ud til efter moderens død, og i et senere brev til Alma, fra efteråret 1933, skrev Karin Michaëlis: ”Jeg savner saadan Mor til at glæde sig over alt hvad der er kønt. Hun vilde have nydt dette Hus, der virkelig er et Fund. Det er jo slet ikke kønt udvendig, kun herskabeligt, men indvendig er det som en Drøm.”

I *Siauliai teatrets program* blev skuespillet præsenteret på følgende måde:

Den danske forfatter Karina Mikaelis giver et kærligt og mildt humoristisk billede af sin mor i sin selvbiografiske roman *Mor*. Forestillingen vil levendegøre adskillige episoder fra romanen, som viser det farverige spektrum af følelser mellem familiemedlemmer. Ligesom romanens forfatter fortæller de, som har skabt forestillingen, om en mor og hendes børn. Kender mødre virkelig deres børn bedst? Hvordan lever børn med skyggerne af deres forældres fortid? Hvordan kan de elske deres kære uden at gøre dem ondt?

I en mail til Karin Michaëlis selskabets redaktør beskrev teatrets manager *Renata Baltraitiene* **premieren:**

Forestillingen blev særdeles festlig både for publikum og skuespillere og for alle, der havde været med til at sætte den op. Instruktøren Nijolė Mirončikaitė, som også spillede hovedrollen som moderen, fik underfundigt fremdraget kernen i Karina Mikaelis' værk – et intenst og varmt billede af det at være mor, kompleksiteten i menneskers forhold til hinanden og den evigtvarende kærlighed til ens kære. Scenebilledet af *Roma Gilė* og *Vadim Kamrazers* musik skabte en atmosfære som hensatte publikum til livet på en lille dansk ø, hvor minder, dagligdagen og indre erfaringer flettes sammen.

Forestillingen rev publikum med lige fra begyndelsen. Episoder fra romanen, som røber de overordentlig stærke følelser mellem mor og datter, fik liv på scenen – fra kærlige, muntre øjeblikke til ømtålelige situationer, som satte mange overvejelser i gang. Sammen med personerne på scenen kom publikum med på en rejse, som var fuld af spørgsmål: er mødre dem, der kender deres børn bedst, hvordan tackler man fortiden, og hvordan elsker man nogen uden at blive en byrde?

Efter forestillingen stod det publikum klart, at dette værk, som handler om en mor og hendes datter, indbyder tilskueren til at tænke over sit personlige forhold til sine nærmeste. Mange gik ud af salen med et smil eller en tåre i øjet, taknemlige over at have set en varm og oprigtig, men også sårbar relation blive skildret på scenen.

Citeret fra Kirsten Klitgårds artikel i TROLDSPEJLET NR. 53 – MARTS 2025